



# Targeted communication

Promising technique:

- Improving data collection
- Strengthen imago Statistics Netherlands

Better data, faster response pace

How? Most effective technique? Timing? Limits cost-efficiency?



# Several pilots

The recently become mandatory agricultural surveys

The mandatory 2017 Survey on Research & Development

The non-mandatory Survey on Arts and Culture Education

The non-mandatory 2017 ICT Survey

The non-mandatory 2018 ICT Survey



# Agricultural surveys:

## Obligation, removing potential barriers

### Surveys:

- Apple & Pear Yields
- Vegetables (outdoor crops)
- Pig Population
- Arable Farming
- In 2017: Consumption of Pastureland (non- mandatory)

1. No enforcement until 2018
2. To keep a good customers relationship: several attractive communication products



# Agricultural surveys: Response rates (%)

survey	2014	2015	2016	2017
Apple & Pear Yields	50,8%	49,5%	77,8%	76,8%
Vegetables (outdoor crops)	53,7%	48,7%	72,5%	71,3%
Pig Population	64,2%	58,9%	77,9%	84,6%
Arable Farming	58,4%	50,3%	78,8%	72,0%
Consumption of Pastureland (non- mandatory, pilot products in 2017)	51,9%	48,5%	54,8%	39,8%



# Impact

- Obligation didn't result in much commotion on social media, relatively low number of calls to our helpdesk, communication materials might be helpful
- Higher response rates are entirely affected by the mandation
- Farmers are focussed on the mandatory surveys, non-mandatory surveys have a lower priority now
- Extra costs: € 8.500,-- yearly (excl. hourly wages)



## survey on R&D: Reminder with information about approaching enforcement procedure

- Mandatory since 2015
- Information card enclosed with the reminder letter
- Promising: 6% additional response

Response rates	2015 (R&D)	2016 (R&D)
Upon sending reminder letter & info enforcement	72,8%	67,2%
Upon telephonic reminder	83,5%	83,9%
increase	10,7%	16,7%

- Experiment will be repeated: new questionnaire may have interfered with the pilot results



# Survey on Arts and Culture education:

## pre-due date reminder

- Aim: to enhance the response (target 50%, actual response rate much lower)
- Experiment with new pre-due date reminder: card vs. letter

Pre-due date reminder	Card			Letter		
	n	r	%	n	r	%
Upon due date	4052	314	7,7%*	4022	430	10,7%*
End of survey (after another reminder letter and telephonic reminder)	4052	1024	25,3%	4022	1087	27,0%

\* Significantly different (95% confidence interval)

- Pre-due date reminder letter significantly better

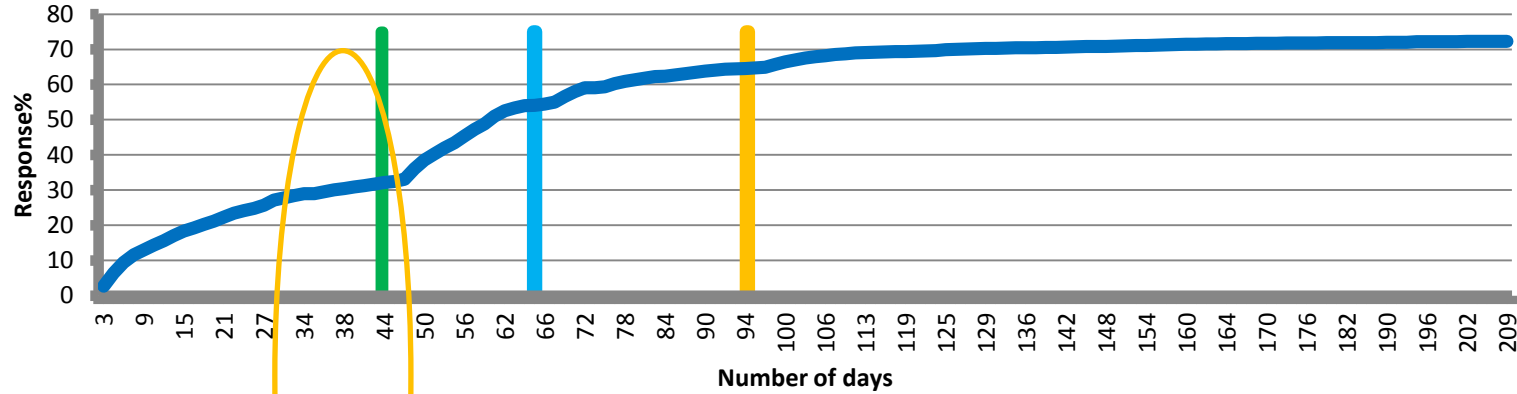


# ICT 2016, 2017 & 2018

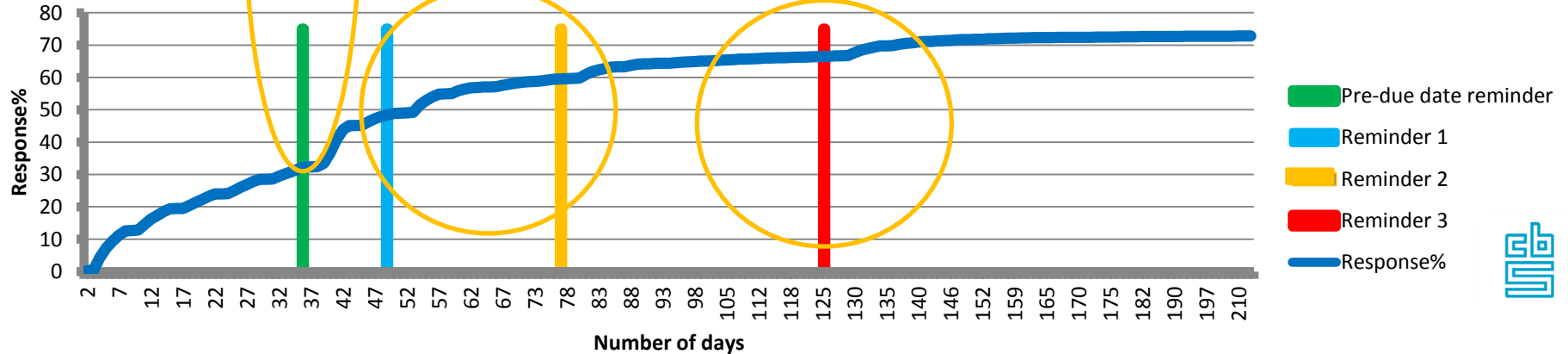
- Design
- Incentive
- Pre-due date reminder card vs. letter



## ICT 2016



## ICT 2017



# ICT 2016 & 2017: Design large businesses

- Design: timing of the letters is important
  - early pre-due date reminder letter is effective (5 ½ weeks after start)
  - Don't sent the reminders to early (9 and 13 weeks after start)
- Third reminder: 3-4% extra response



# ICT 2018: Non-tailored unconditional Incentive

## — Incentive (general feedback)

	Incentive			No incentive		
	n	r	%	n	r	%
Small businesses	4970	2009	40,4%	4970	2110	42,5%
Large businesses	6316	3822	60,5%	6316	3819	60,5%

## — Incentive / no incentive: Response-rates not significant different



# ICT 2018: Pre-due date reminder

— Pre-due date reminder ([letter vs. card](#)):

	Pre-due reminder card			Pre-due reminder letter			No pre-due reminder		
	n	r	%	n	r	%	n	r	%
Small businesses	3313	1369	41,3%	3311	1434	43,3%*	3313	1316	39,7%*
Large businesses	4210	2544	60,4	4212	2638	62,6%*	4210	2459	58,4%*

\* Significantly different (95% confidence interval)

- No significant difference between card en letter
- Letter significant better than no pre-due date reminder



# Conclusion

- Timing of communication 
- Pre due reminder 
- Reminder 
- Advanced communication about enforcement 
- Website 
- Incentive with general feedback 

## Discussion

**What are your experiences with additional communication materials like flyers, incentives, video clips, etc?**

**What are your experiences regarding the effect of cards as compared to letters?**



# Agricultural Survey: pre-due date reminder cards and factsheets

[website](#)







**Uw opbrengst  
telt mee!**



### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst oogstraming groenten open grond 2017 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk. Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan CBS jaarlijks de oogstraming van groenten op open grond samenstellen en publiceren. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/landbouw](http://www.cbs.nl/landbouw) vindt u de laatste nieuwsberichten, video's en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/groenten](http://www.cbs.nl/groenten) of neem contact op via (045) 570 64 00.

U kunt inloggen op <https://antwoord.cbs.nl>  
Rechts vindt u de inloggegevens. →

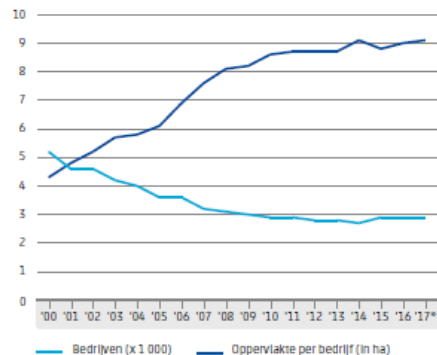


Mogen we u nog  
even herinneren?



# Groenten in de open grond

Groenten in de open grond, 2000-2017\*

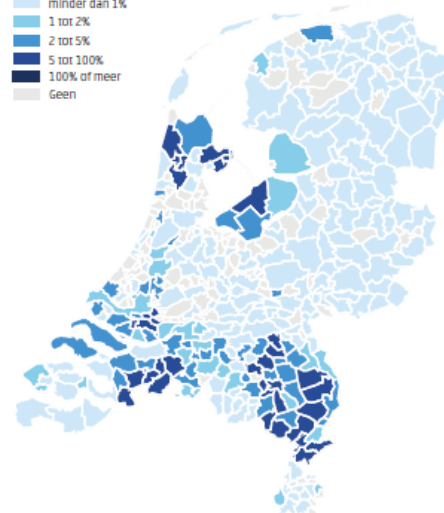


**61%** van de asperges komt uit Limburg

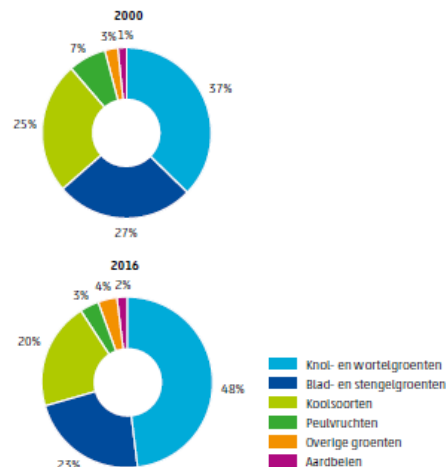


Percentage tuinbouwgroenten open grond in landbouwareaal, 2016

- minder dan 1%
- 1 tot 2%
- 2 tot 5%
- 5 tot 100%
- 100% of meer
- Geen



Groenteteelt; oogst naar gewasgroep



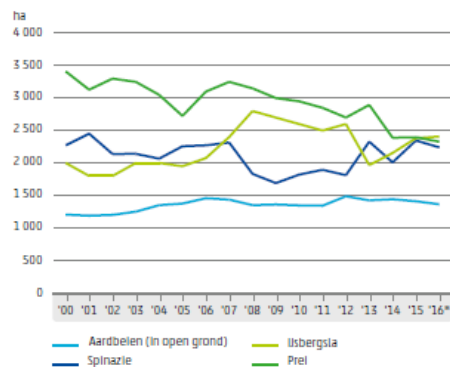
**3,4** kilo aardbeien voor elke Nederlander



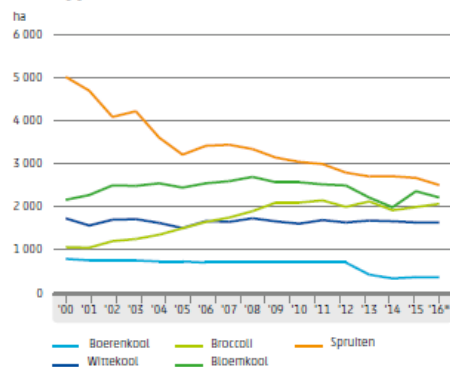
**17,1** mln kilo winterpeen geoogst



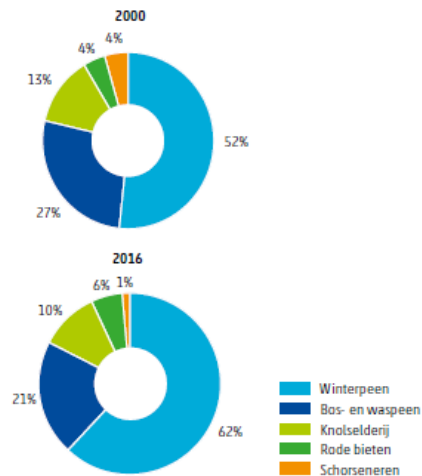
Teeltoppervlakte enkele groenten, 2000-2016\*



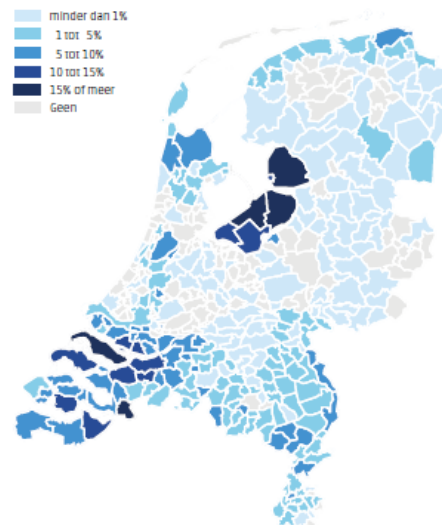
Teeltoppervlakte enkele koolsoorten, 2000-2016\*



Groenteteelt; oogst knol- en wortelgroenten



Percentage akkerbouwgroenten in landbouwareaal, 2016



7,6 hectare prei  
per teler gemiddeld



13,2 hectare  
spruitjes per teler gemiddeld



\* Betreft de voorlopige cijfers van dat jaar.





**Elke korrel telt!**



### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst oogstraming akkerbouw 2017 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk. Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan CBS jaarlijks de oogstraming akkerbouw samenstellen en publiceren. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/landbouw](http://www.cbs.nl/landbouw) vindt u de laatste nieuwsberichten, video's en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/akkerbouw](http://www.cbs.nl/akkerbouw) of neem contact op via (045) 570 64 00.

U kunt Inloggen op <https://antwoord.cbs.nl>  
Rechts vindt u de Inloggegevens. →



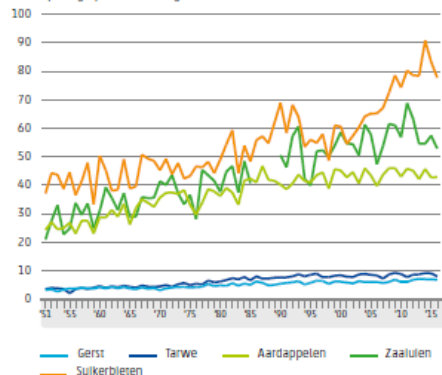
Mogen we u nog  
even herinneren?



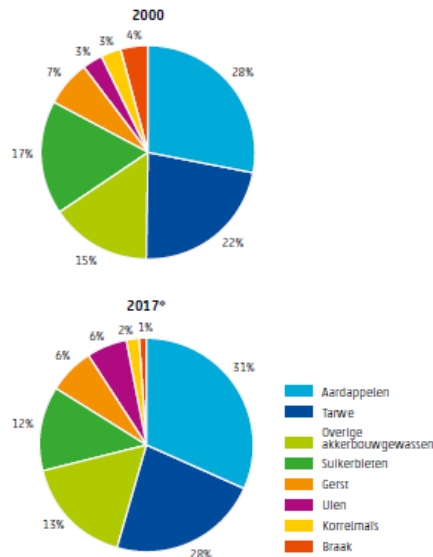
# Oogstraming akkerbouw

## Opbrengst akkerbouwgewassen, 1951-2016\*

bruto opbrengst per ha x 1 000 kg

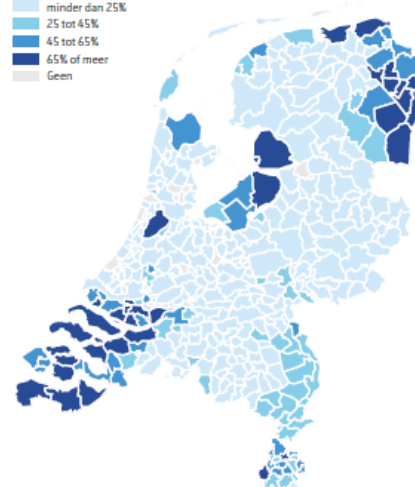


## Procentuele verdeling arealen naar gewas



## Percentage akkerbouw in landbouwareaal, 2016

minder dan 25%  
25 tot 45%  
45 tot 65%  
65% of meer  
Geen



**10800** akkerbouwbedrijven  
hebben gemiddeld 41 hectare grond



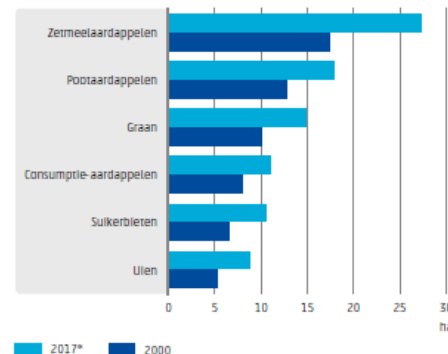
\* Betreft de voorlopige cijfers van dat jaar.

**28%** van het  
landbouwareaal is akkerbouw

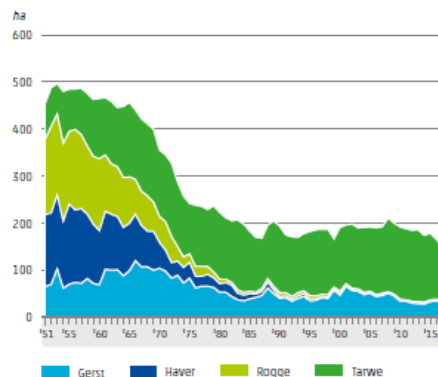


# Oogstraming akkerbouw

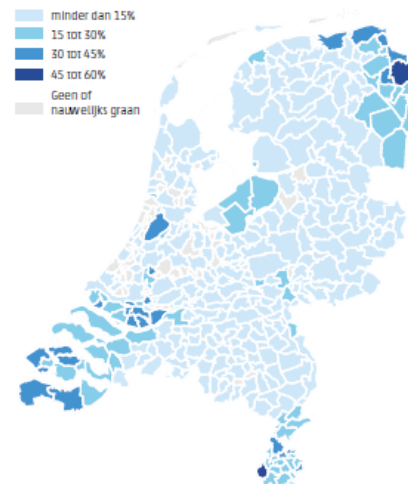
Oppervlakte akkerbouwgewassen per bedrijf



Arealen graan vanaf 1951 (x 1 000 ha)



Percentage granen in landbouwareaal, 2016



**72%** van het landbouwareaal in Zeeland is akkerbouwterrein, in Utrecht is dit 2%



**407** pootaardappeltelers telt de Noordoostpolder en is hiermee koploper, Hollands Kroon volgt met 179 telers







**U telt  
voor ons mee!**



### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst oogstraming appels en peren 2017 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk. Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan CBS jaarlijks de oogstraming appels en peren samenstellen en publiceren. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/landbouw](http://www.cbs.nl/landbouw) vindt u de laatste nieuwsberichten, video's en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/appelsenperen](http://www.cbs.nl/appelsenperen) of neem contact op via (045) 570 64 00.

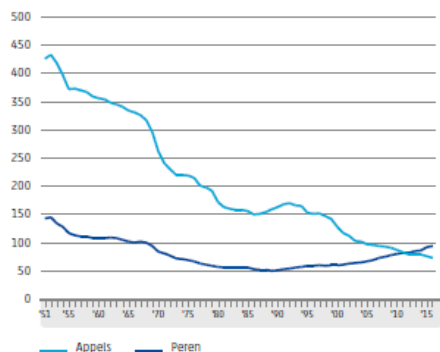
U kunt inloggen op <https://vragenlijst.cbs.nl/fruut17>  
Rechts vindt u de inloggegevens. →



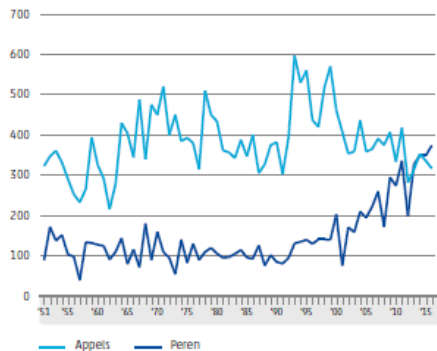
Mogen we u nog  
even herinneren?



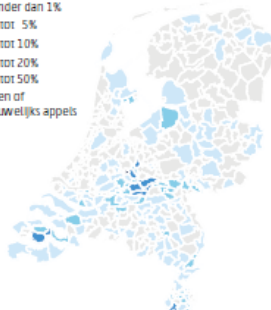
Oppervlakte appels en peren vanaf 1951 (x 100 ha)



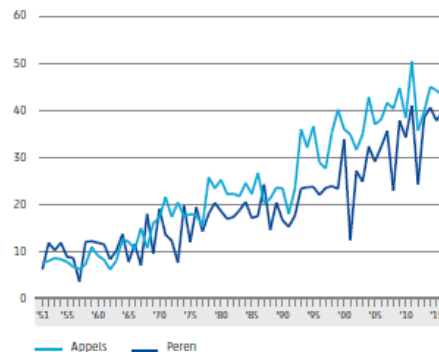
Opbrengst appels en peren vanaf 1951 (in mln kg)



Percentage appelboomgaarden in landbouwareaal, 2016



Opbrengst appels en peren per hectare vanaf 1951 (in 1 000 kg)



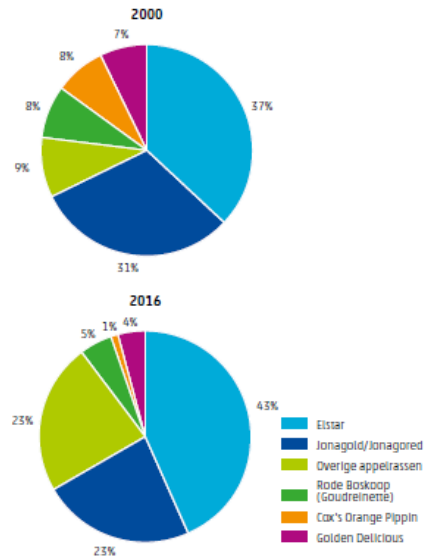
**877** appeltelers waren er in 2016,  
in 2000 waren het er 1787



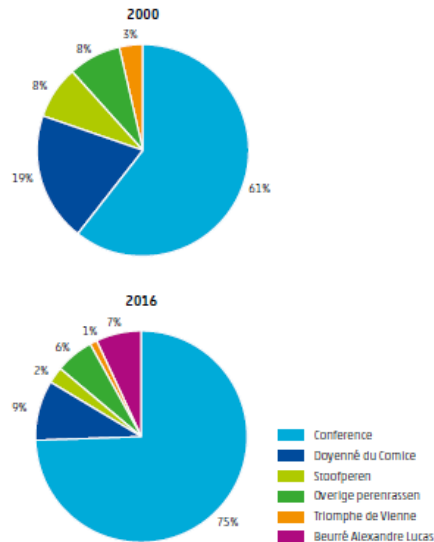
**7,7** hectare appels had een fruitteler in  
2016 gemiddeld, in 2000 was dit 6,4 hectare



Procentuele verdeling arealen naar appelras



Procentuele verdeling arealen naar perenras



Percentage perenboomgaarden in landbouwareaal, 2016



**1027** perentelers waren er in 2016,  
in 2000 waren het er 1684



\* Betreft de voorlopige cijfers van dat jaar.

**8,2** hectare peren had een fruitteiler in  
2016 gemiddeld, in 2000 was dit 3,0 hectare





**U telt  
voor ons mee!**





### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst varkensstapel 2017 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk.

Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan CBS jaarlijks cijfers over de samenstelling van de varkensstapel vaststellen en publiceren. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/landbouw](http://www.cbs.nl/landbouw) vindt u de laatste nieuwsberichten, video's en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/varkensstapel](http://www.cbs.nl/varkensstapel) of neem contact op via (045) 570 64 00.

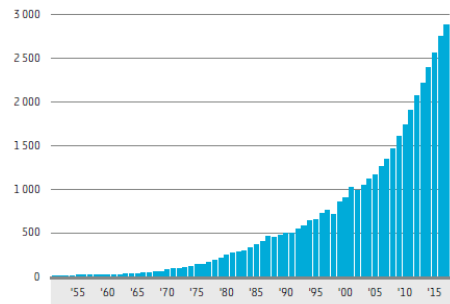
U kunt Inloggen op <https://vragenlijst.cbs.nl/vark17>  
Rechts vindt u de Inloggegevens. →



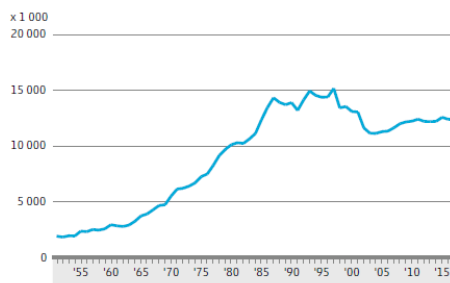
Mogen we u nog  
even herinneren?



Varkens per bedrijf, 1951-2017\*



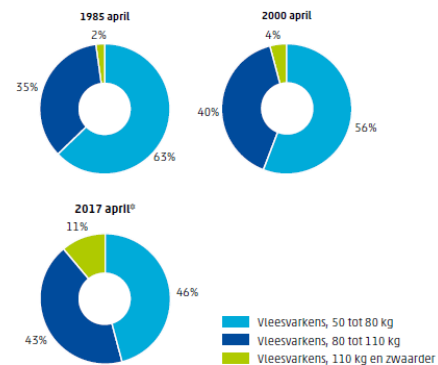
Varkensstapel, 1951-2017\*



**215** bedrijven met  
meer dan 10 000 varkens



Varkensstapel, vleesvarkens

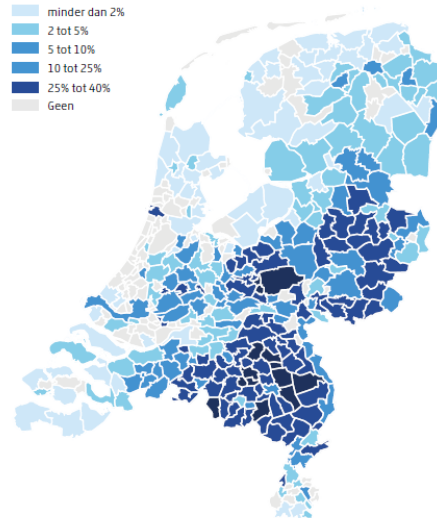


**48%** van de  
varkens in Noord-Brabant



Percentage landbouwbedrijven met varkens, 2016

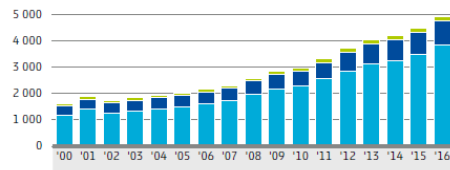
- minder dan 2%
- 2 tot 5%
- 5 tot 10%
- 10 tot 25%
- 25 tot 40%
- Geen



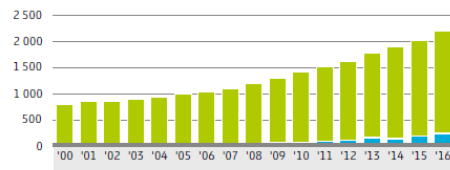
**3135** varkensbedrijven  
in Nederland



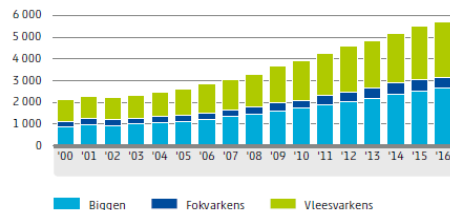
**Fokzeugbedrijven, aantal varkens per bedrijf, 2000-2016**



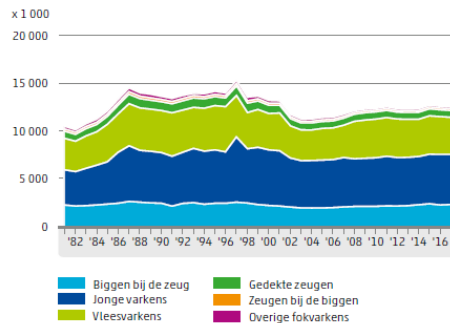
**Vleesvarkensbedrijven, aantal varkens per bedrijf, 2000-2016**



**Overige varkensbedrijven, aantal varkens per bedrijf 2000-2016**



**Varkensstapel, 1981-2017\***



**2** duizend vleesvarkens  
op doorsnee vleesvarkensbedrijf

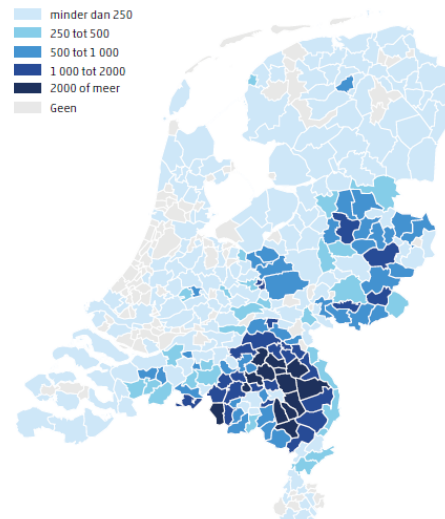


**12,4** miljoen varkens op  
1 april 2017, een jaar eerder 12,5 miljoen



\* Betreft de voorlopige cijfers van dat jaar.

**Aantal varkens per km<sup>2</sup> land, 2016**



**92%** varkensstapel  
op gespecialiseerde bedrijven, dit  
was in 2000 nog 79%







**U telt voor ons mee!**



### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst Graslandgebruik 2017 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk.

Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan CBS jaarlijks het graslandgebruik samenstellen en publiceren. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/landbouw](http://www.cbs.nl/landbouw) vindt u de laatste nieuwsberichten, video's en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/grasland](http://www.cbs.nl/grasland) of neem contact op via (045) 570 64 00.

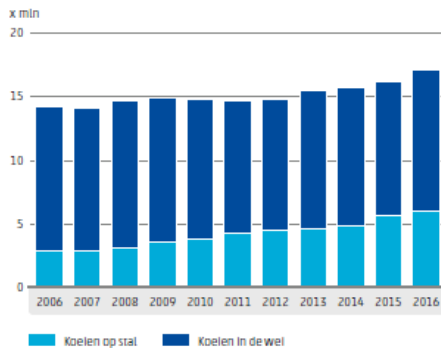
U kunt Inloggen op <https://antwoord.cbs.nl>  
Rechts vindt u de Inloggegevens. →



Mogen we u nog  
even herinneren?



Melkkoeien, 2006-2016

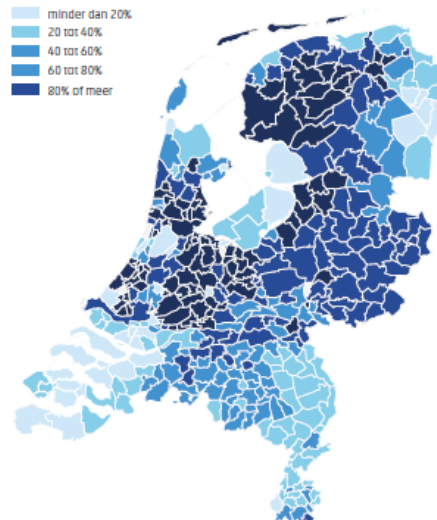


**2,9** maaibeurten  
gemiddeld in 2016

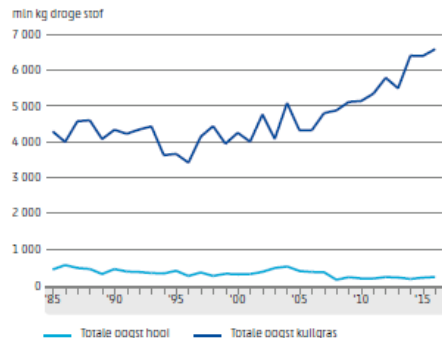


Aandeel grasland van cultuurgrond per gemeente, 2016

■ minder dan 20%  
■ 20 tot 40%  
■ 40 tot 60%  
■ 60 tot 80%  
■ 80% of meer



Oogst grasland, 1985-2016



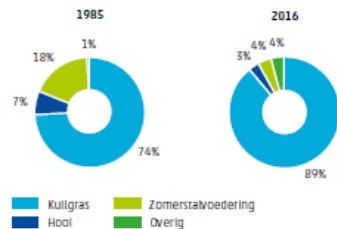
**44** hectare grasland bij  
een melkveebedrijf gemiddeld



**65%** van de  
melkkoeien liep in 2016 in de wei



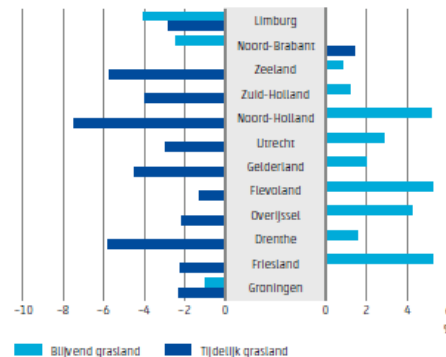
## Graslandgebruik



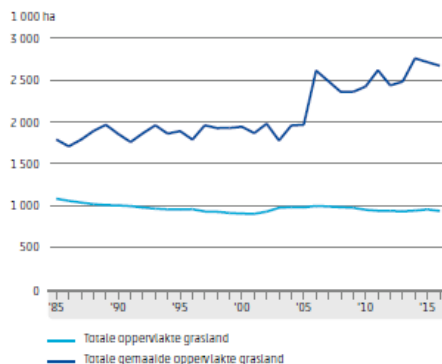
**86%** van de landbouwgrond  
in de provincie Utrecht bestaat uit  
grasland



## Mutatie grasland per provincie, 2016 t.o.v. 2015



## Grasland, oppervlakte en gemaaide oppervlakte, 1985-2016



**64%** van de bedrijven met  
100 melkkoeien of meer past weidegang toe



**92%** van de bedrijven met melkkoeien  
in Noord-Holland stuurt de koeien in de wei



**survey on R&D: Reminder with information  
about approaching enforcement procedure**





**Wat als u  
niet instuurt?**



Het CBS heeft als taak het op tijd samenstellen van betrouwbare informatie. Zonder u kunnen we dit niet realiseren! Alleen als veel bedrijven aan onze onderzoeken meedoen, kunnen wij betrouwbare cijfers samenstellen.

**U bent dus heel belangrijk voor ons.**

Het CBS heeft de plicht er alles aan te doen om de benodigde gegevens zoveel mogelijk bij andere organisaties, zoals bijvoorbeeld de Belastingdienst, op te halen. Alleen als deze organisaties niet de juiste of onvolledige informatie hebben, benadert het CBS individuele bedrijven om gegevens aan te leveren.

De overheid vindt uw gegevens zó belangrijk dat het aanleveren van gegevens aan het CBS verplicht is gesteld. Dit is vastgelegd in de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dezelfde wet biedt het CBS ook de mogelijkheid om te handhaven. Dit betekent dat we u, als u geen gegevens levert, kunnen verplichten de gegevens alsnog aan te leveren. Uw dossier kan dan worden overgedragen aan de afdeling Handhaving van het CBS.

Natuurlijk doen we dat niet zomaar. Daarom in de begeleidende brief, bij deze kaart, een laatste herinnering om uw gegevens alsnog op te sturen.

#### **Meer informatie**

Ga naar [www.cbs.nl/handhaving](http://www.cbs.nl/handhaving). U kunt ook contact opnemen via (045) 570 6400.

**U doet  
toch ook mee?**



Voor wat er **feitelijk** gebeurt



# Survey on Arts and Culture education: pre-due date reminder





Name & Address

contactpersoon CBS Contact Center  
doorkiesummer 045 5706400  
correspondentiesummer 12345678  
ous kenmerk -

onderwerp Culturele en creatieve sector 2016 - herinnering

Heerlen, 11 september 2018

Geachte heer / mevrouw,

In onze brief van 1 januari 0001 vroegen we u om de vragenlijst Culturele en creatieve sector 2016 in te vullen vóór 1 januari 0001. We hebben uw gegevens nog niet ontvangen. Daarom willen we u hieraan herinneren. Uw medewerking is belangrijk omdat wij anders niet op tijd betrouwbare gegevens kunnen publiceren. Heeft u de vragenlijst al ingestuurd, dan kunt u deze brief als niet verzonden beschouwen.

**Waarover gaat het onderzoek** Het aantal zelfstandigen in de culturele en creatieve sector is de laatste jaren sterk gestegen. Door de bezuinigingen op de sector in 2013 is er meer aandacht voor de bedrijven, werknemers en zelfstandigen die erin actief zijn. Welke activiteiten ontplooiën zij en hoe doen zij dat. Mede door het onderzoek van de Raad voor Cultuur en de Sociaal Economische Raad is er daarbij ook belangstelling voor de arbeidsmarktpositie en inkomenssituatie van ondernemers in de culturele en creatieve sector.

Het beeld van de sector wordt mede bepaald door de cijfers van het CBS. Die cijfers worden onder meer verzameld in dit onderzoek onder bedrijven, instellingen en zelfstandigen die werkzaam zijn in de culturele en creatieve sector. Met uw bijdrage aan dit onderzoek kunnen wij de sector verder in beeld brengen en landelijke en regionale beleidsmakers en adviseurs van actuele en betrouwbare gegevens voorzien.

Daarom vragen wij u de vragenlijst Culturele en creatieve sector 2016 in te vullen. Ook voor uw instelling/bedrijf levert het onderzoek nuttige informatie op. Zo kunt u aan de hand van cijfers beoordelen wat de positie van uw instelling/bedrijf is ten opzichte van de branche. Meer informatie is te vinden op [www.cbs.nl/kunstenecultuur](http://www.cbs.nl/kunstenecultuur) bij de onderzoekresultaten.

**Zo vult u de vragenlijst in** - Ga naar <<[link naar vragenlijst](#)>>  
Typ dit adres in de adresbalk bovenaan uw scherm en dus niet in Google of een andere zoekmachine.  
- Log in met:  
\* gebruikersnummer 1234-5678  
\* toegangscode 012345

Vervolg op achterzijde

**Heeft u vragen?** Ga dan naar [www.cbs.nl/kunstenecultuur](http://www.cbs.nl/kunstenecultuur) voor meer informatie. Daar vindt u antwoorden op veelgestelde vragen en kunt u een aantal zaken online regelen.  
Op [www.cbs.nl/onderzoekresultaten](http://www.cbs.nl/onderzoekresultaten) staan de resultaten van andere onderzoeken.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Hoogachtend,  
Hoofd directeur Dataverzameling

CBS Heerlen



Mw. dr. A. Boeijen



**U telt  
voor ons mee!**



### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst Culturele en creatieve sector 2016 ontvangen. Veel van uw collega's hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk. Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan het CBS jaarlijks in kaart brengen hoeveel bedrijven actief zijn in de culturele sector, welke cursussen er worden aangeboden en hoeveel leerlingen en cursisten daaraan deelnemen. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends. Op [www.cbs.nl/kunstencultuur](http://www.cbs.nl/kunstencultuur) vindt u de laatste cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/kunstencultuur](http://www.cbs.nl/kunstencultuur) of neem contact op via (045) 570 64 00.

**U kunt inloggen op <https://vragenlijst.cbs.nl/kunst16>.  
Rechts vindt u de inloggegevens. →**



**Mogen we u nog  
even herinneren?**



ICT:  
pre-due date reminder

[website](#)





**86%** van alle bedrijven heeft een website



Ook uw  
cijfers  
tellen mee



# Waarom vraagt het CBS u?

ICT is niet meer weg te denken uit het Nederlandse bedrijfsleven. Optimale toepassing van ICT biedt kansen voor bedrijven, bijvoorbeeld door nieuwe producten en processen te ontwikkelen. Met uw gegevens maken wij statistieken over het ICT-gebruik van bedrijven in Nederland. Hiermee kunnen beleidsmakers en onderzoekers belangrijke ontwikkelingen volgen, diverse bedrijfssectoren onderling vergelijken en zien hoe Nederland presteert binnen Europa. Zo krijgen we bijvoorbeeld een beter beeld van veiligheid rondom ICT.

De statistieken die wij maken zijn voor iedereen kosteloos beschikbaar. Ook voor u, als u bijvoorbeeld wilt kijken in hoeverre andere bedrijven gebruik maken van social media of e-commerce. Deze 'factsheet' is slechts een klein voorbeeld van de informatie die het CBS over dit onderwerp biedt.

De publicatie *ICT kennis en economie 2017* kunt u vinden op: [www.cbs.nl/ictgebruik](http://www.cbs.nl/ictgebruik)

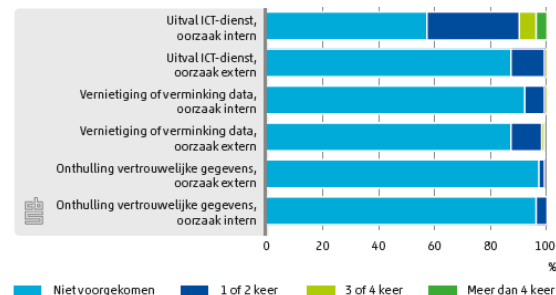
We zien uw gegevens van de ICT-enquête ook dit jaar weer graag tegemoet.



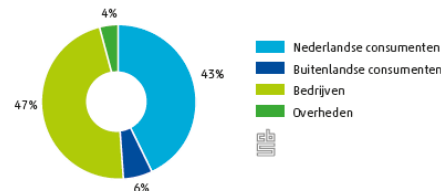
**68%** van alle bedrijven maakt gebruik van sociale media

## Enkele uitkomsten uit het onderzoek: ICT-gebruik bedrijven 2017

### Voorkomen ICT-veiligheidsincidenten (%-bedrijven)



### Verdeling webomzet per soort afnemer





Centraal Bureau voor de Statistiek  
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag  
Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen  
[www.cbs.nl](http://www.cbs.nl)

ICT-gebruik bedrijven  
Adresregel2  
Adresregel3  
Adresregel4  
Adresregel5  
Adresregel6  
Adresregel7

correspondentiernr. [correspondentiernummers](#)  
onderwerp [ICT-gebruik bedrijven 2016 - herinnering](#)  
datum [14 april 2017](#)

Geachte heer/mevrouw,

In onze brief van [14 april 2017](#) vroegen we u om de vragenlijst [ICT-gebruik bedrijven 2016](#) in te vullen vóór [12 juli 2017](#). We hebben uw gegevens nog niet ontvangen. Daarom willen we u hieraan herinneren. Uw medewerking is belangrijk, omdat wij anders niet op tijd betrouwbare gegevens kunnen publiceren. Heeft u de vragenlijst al ingestuurd, dan kunt u deze brief als niet verzonden beschouwen.

#### Waarover gaat het onderzoek?

Het CBS publiceert elk jaar cijfers over het ICT-gebruik van bedrijven. Deze cijfers geven een beeld van onder andere ICT-vacatures, gebruik van mobiel internet, ICT-veiligheid en e-commerce. Intensief ICT-gebruik kan efficiency en productiviteit van bedrijven bevorderen. Mede op basis van de cijfers kunnen overheden maatregelen nemen om de economie te stimuleren. Ook andere beleidsdoelen, zoals innovatie, kunnen zo worden bevorderd.

Daarom vragen wij u de vragenlijst [ICT-gebruik bedrijven](#) in te vullen. Ook voor uw bedrijf levert het onderzoek waardevolle informatie op. U kunt uw eigen ICT-gebruik vergelijken met het totaal van alle bedrijven. U kunt die vergelijking ook maken per bedrijfstak en op het gebied van bedrijfsgrootte. Meer informatie is te vinden op [www.cbs.nl/ictgebruik](http://www.cbs.nl/ictgebruik) bij de onderzoeksresultaten.

#### Zo vult u de vragenlijst in

- Ga naar <https://antwoord.cbs.nl>
- Log in met:
  - \* gebruikersnaam [gebruikersnaam](#)
  - \* wachtwoord [wachtwoord](#)

Uw onderneming bestaat uit een aantal groepsmaatschappijen. Daarom vragen we u om de geconsolideerde gegevens op te geven. De groepsmaatschappijen waarvan u de cijfers moet doorgeven, staan vermeld in de vragenlijst na het welkomstscherm.

#### Heeft u vragen?

Op [www.cbs.nl/ictgebruik](http://www.cbs.nl/ictgebruik) vindt u meer informatie. Zo kunt u een aantal zaken online regelen en u vindt antwoorden op veelgestelde vragen.  
U kunt ons ook bellen op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw dr. A. Bnijen  
Hoofddirecteur Dataverzameling





Ook uw cijfers tellen mee!





### Mogen we u even herinneren?

Onlangs heeft u de vragenlijst ICT-gebruik bedrijven 2018 ontvangen. Veel bedrijven hebben de vragenlijst ondertussen ingevuld. U ook? Dan bedanken wij u daarvoor hartelijk. Heeft u dit nog niet gedaan, wilt u hier dan nog tijd voor vrijmaken? U zou ons daarmee erg helpen.

### En wat heeft u er zelf aan?

Mede dankzij u kan het CBS jaarlijks de publicatie 'ICT, kennis en economie' samenstellen en uitbrengen. U kunt deze informatie ook zelf gebruiken. Bijvoorbeeld om uw eigen bedrijfsontwikkelingen te vergelijken met de landelijke trends.

Op [www.cbs.nl/ictgebruik](https://www.cbs.nl/ictgebruik) vindt u de laatste nieuwsberichten en cijfers.

### Heeft u vragen?

Kijk dan op [www.cbs.nl/ictgebruik](https://www.cbs.nl/ictgebruik) of neem contact op via (045) 570 64 00.

U kunt inloggen op <https://antwoord.cbs.nl>  
Rechts vindt u de inloggegevens. →



Mogen we u nog  
even herinneren?





Voor wat er **feitelijk** gebeurt